

Verdere groei van bio in Vlaanderen

2020 was een atypisch jaar door de coronacrisis. We moesten met zijn allen in ons kot blijven en zelf ons potje koken. Daardoor stegen de voedingsbestedingen in de retail met ruim 12%. De biomarkt kende een iets grotere groei (+14%) waardoor het aandeel van bio in België steeg van 3,1 naar 3,2%. In 2020 bedroegen de totale biobestedingen (FMCG) in Vlaanderen zo'n 350 miljoen euro. Vlaanderen heeft zowel in absolute als in relatieve cijfers een duidelijke achterstand op Wallonië maar hield vorig jaar qua groei gelijke tred. Alle parameters (aantal kopers, aankoopfrequentie en bestede bedrag per winkelbezoek) stegen vorig jaar voor bio.

Het marktaandeel van de bioproducten in Vlaanderen bleef quasi stabiel op 2,2%. Het grootste marktaandeel hebben de biologische vleesvervangers. Eén op de vijf gekochte vleesvervangers is van biologische kwaliteit maar dit aandeel is dalend. Het kleinste marktaandeel hebben de bioleeswaren zo'n 1%. De grootste groeiers qua marktaandeel waren aardappelen en fruit.

Biologische versproducten zijn gemiddeld 45% duurder dan gangbare producten. In 2020 was het prijsverschil ten opzichte van het voorgaande jaar stabiel of groter voor de meeste producten.

De gezinnen met kinderen met een beperkt inkomen hebben het laagste bioaandeel namelijk 1,6%. De oudere alleenstaanden (>40j) en de welgestelde gepensioneerden hebben het hoogste bioaandeel van zo'n 5%. De grootste groeiers binnen de biomarkt op lange termijn zijn de tweeverdieners en de welgestelde gezinnen met kinderen.

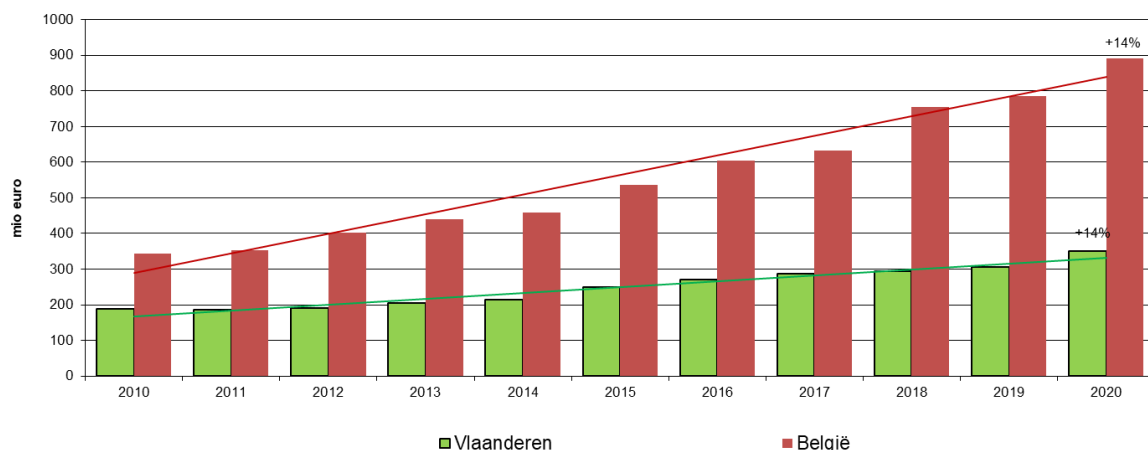
Weinig verschuivingen in de distributiekanaalen in 2020. De klassieke supermarkt (Dis 1) blijft het grootste biokanaal met een marktaandeel van 38%. Het gespecialiseerde kanaal (Speciaalzaak/Natuurvoeding/Overige algemene voeding waaronder ook bioplanet) komt op de tweede plaats met een aandeel van 34%. De hoevewinkel en de boerenmarkt zijn de kanalen met het hoogste bio-aandeel. Eén product of vier dat er verkocht wordt is van biologische kwaliteit. Hard discount heeft het laagste bio-aandeel (1,3%).

Deze resultaten werden opgetekend door GfK Belgium in opdracht van VLAM. Hiervoor werden de aankopen van 6 000 Belgische gezinnen voor thuisverbruik continu opgevolgd.

Stevige groei in 2020

In 2020 bedroegen de totale biobestedingen (FMCG) in Vlaanderen zo'n 350 miljoen euro tegenover 892 miljoen euro voor gans België..

Totale biobestedingen (FMCG) in België/Vlaanderen - in miljoen euro

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

FMCG = totaal: voeding (vers, diepvries en kruidenierswaren), dranken, drogmetica en non-food.

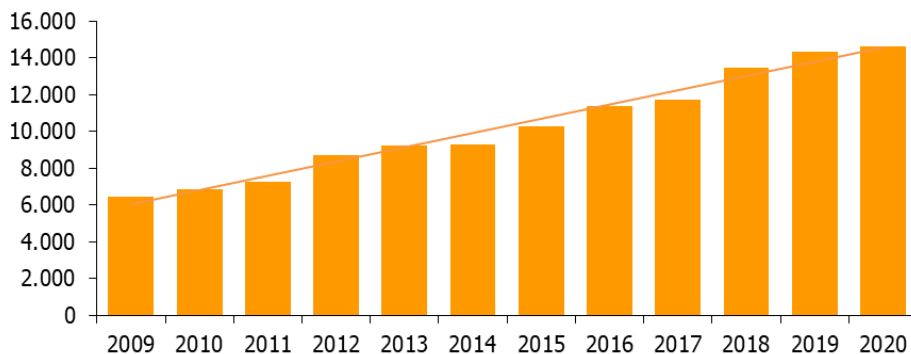
Dit was 14% meer dan in 2019. Hiermee herneemt de groei in Vlaanderen en houdt het gelijke tred met het landelijk gemiddelde. Door de coronacrisis was 2020 een atypisch jaar. We moesten met zijn allen in ons kot blijven en zelf ons potje koken. Daardoor stegen de voedingsbestedingen in de retail met ruim 12%. De stijging bij bio is te danken aan zowel meer kopers, een hogere aankoopfrequentie (+1 aankoopakte/jaar) als een hoger bestede bedrag per aankoop. Het totaal aantal biokopers steeg tot boven de 96 op 100 en het gemiddeld bestede bedrag per aankoop steeg van 7,81 naar 8,37 euro.

De voorbije tien jaar groeide de biobestedingen in België en in Vlaanderen gemiddeld met 11% per jaar.

Ruimer bioassortiment

Het aantal bioreferenties (EAN-codes) dat gemeten werd door GfK binnen het panel stijgt jaarlijks en bedroeg vorig jaar 14 600. Dit hoge aantal referenties wijst op een verbreding van het biopallet. In de winkelrekken liggen alsmear meer verwerkte en voorverpakte bioproducten.

Evolutie aantal referenties verwerkte/verpakte bioproducten in België
(aantal EAN-codes)

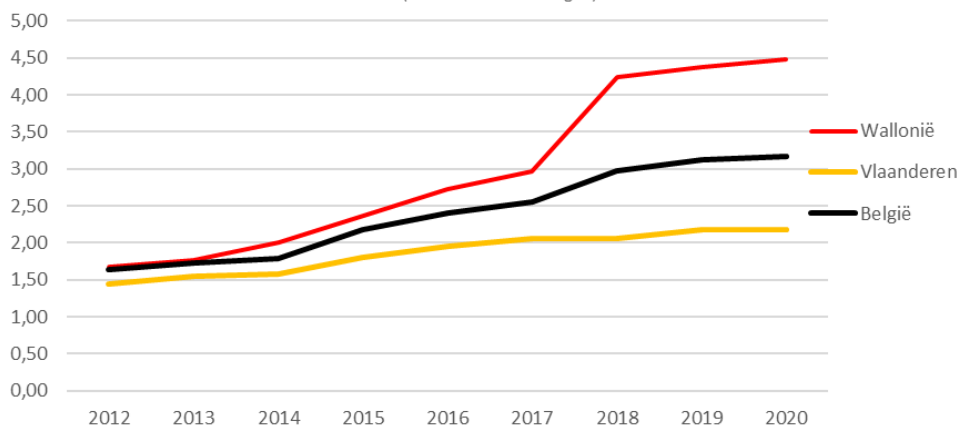

Bron: GfK Belgium

Het marktaandeel van de bioproducten groeide lichtjes

2020 was een atypisch jaar door de coronacrisis. We moesten met zijn allen in ons kot blijven en zelf ons potje koken. Daardoor stegen de voedingsbestedingen in de retail met ruim 12%. De biomarkt kende een iets grotere groei (+14%) waardoor het aandeel van bio in België steeg van 3,1 naar 3,2%. Het marktaandeel van de bioproducten in Vlaanderen bleef quasi stabiel op 2,2%. In Wallonië is het bioaandeel beduidend hoger dan in het Noorden van het land. Vooral in 2018 maakte Wallonië een stevige sprong door de openingen van een aantal nieuwe gespecialiseerde biowinkels waardoor de kloof met Vlaanderen groter werd. Vorig jaar bleef de stijging in Wallonië beperkt van 4,4 naar 4,5%.

Evolutie marktaandeel bio totaal FMCG per regio
(in % van de bestedingen)

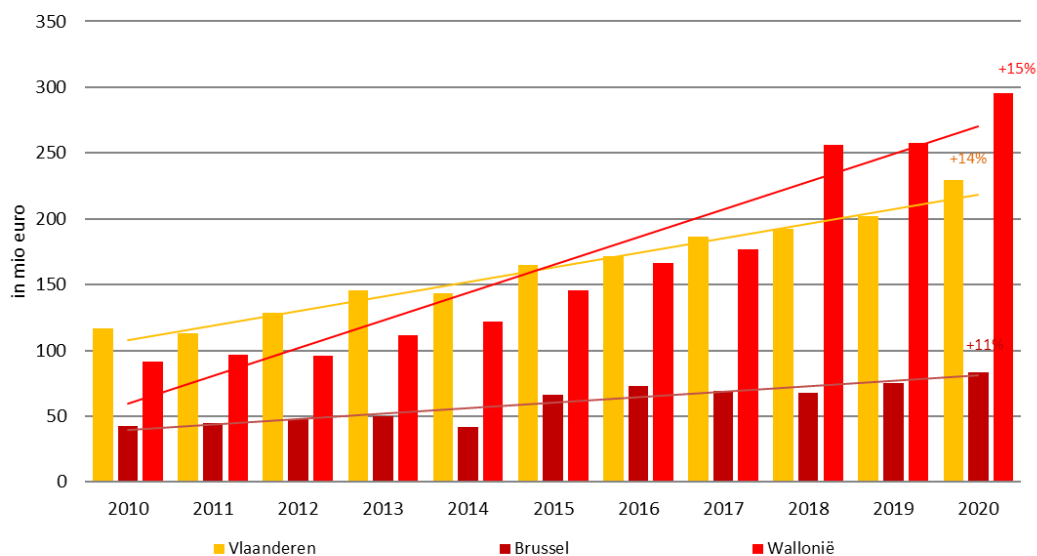
Bron: GfK Belgium

Vlaanderen heeft een duidelijke achterstand

VLAM volgt, binnen de overeenkomst met GfK Belgium, de verse voeding (inclusief diepvries- en kruidenierswaren zoals rijst, droge deegwaren, wijnen en bier) in detail op. De cijfers verder in deze tekst hebben enkel betrekking op deze uitgebreide verscategorie.

In 2020 groeide deze uitgebreide verscategorie in Vlaanderen met 14% en in Wallonië met 15%. In de Brusselse regio was de groei wat bescheidener (+11%). Vlaanderen heeft zowel in absolute als in relatieve cijfers een duidelijke achterstand op Wallonië.

Bestedingen verse biologische voeding en dranken* in België per gewest

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM *selectie voor VLAM = verse voeding (inclusief diepvries- en kruidenierswaren zoals rijst, droge deegwaren, wijnen en bier)

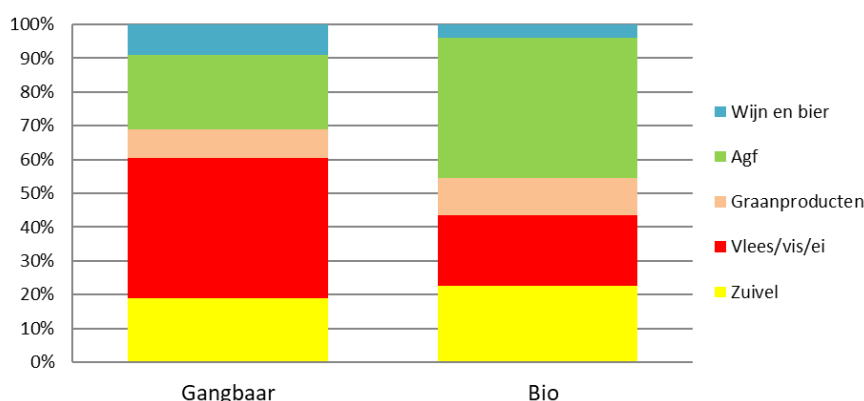
Op tien jaar tijd verdubbelden de biobestedingen in Vlaanderen. De stijging op lange termijn was echter groter in Wallonië. Daar zien we een verdrievoudiging van de biobestedingen.

De belangrijke groeiers in Vlaanderen vorig jaar waren: de typische kookproducten zoals eieren, vis, week- en schaaldieren, verse aardappelen en verse groenten maar ook diepvriesgroenten. Bij de verwerkte bioproducten deden de kant-en-klaarmaaltijden en de visbereidingen het uitstekend. Ook biorijst, biobier en -wijn kenden een zeer goed jaar. Bij de grootste dalers behoorden: boter, verse platte kaas en natuurlijke fruitsappen. Op lange termijn is de categorie 'vis, week- en schaaldieren' een grote winnaar.

'Aardappelen, groenten en fruit (AGF)' is veruit de belangrijkste biocategorie

De biobestedingen in Vlaanderen bestaan voor 42% uit AGF-producten. Bij gangbare producten is dit aandeel van AGF slechts 22%. De categorie 'vlees, vis en ei' neemt één vijfde van de biobestedingen voor zijn rekening. Deze categorie is voor de gangbare producten echter veel aanzienlijker (42%). Het zuivelaandeel schommelt bij zowel het gangbare als bij bio rond de 20%. De graanproducten nemen bij bio 11% in en bij gangbaar 9%. Wijn en bier tot slot zijn bij bio goed voor 4% van het assortiment tegenover 9% bij het gangbare.

Gekocht assortiment gangbaar versus bio in Vlaanderen
(op basis van besteding, 2020)

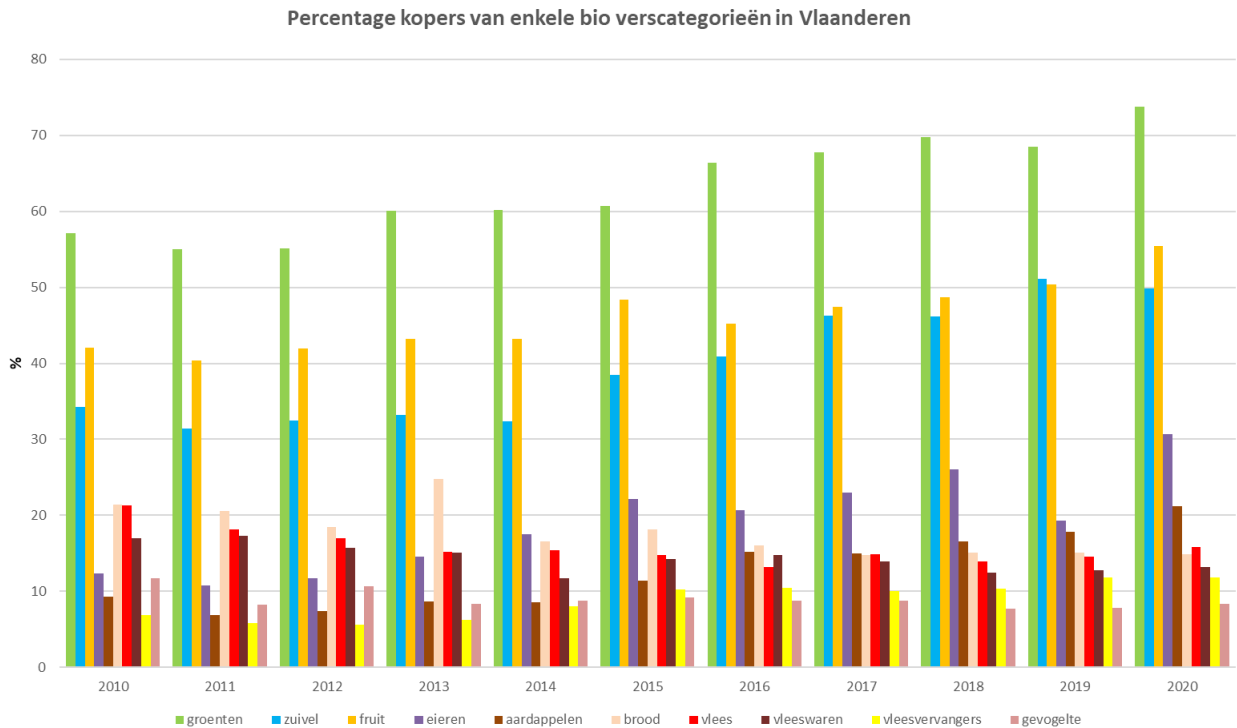

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

Het aantal biokopers is stijgend voor de meeste categorieën

Het aantal kopers in Vlaanderen dat op jaarbasis minstens eenmaal een vers bioproduct koopt, blijft hoog op 90 op 100. De biobestedingen worden voor drie vierde gerealiseerd door de frequente (heavy) biokopers die minstens wekelijks bio kopen. Deze groep maakt 19% van de kopers uit. Binnen de productgroepen zijn er grote verschillen in kopersaantallen. Het aantal biokopers was vorig jaar stabiel of stijgend voor alle categorieën. De kopers van biogroenten zijn wel veruit de grootste groep. 74% van de

Vlaamse gezinnen koopt wel eens biogroenten en dit aantal steeg opnieuw vorig jaar. Op de tweede plaats komt fruit (55 kopers) en op de derde plaats zuivel (50 kopers). Het aantal kopers van bio-eieren verdubbelde sinds 2010 en staat nu op de vierde plaats, met 31 kopers op honderd. Op de vijfde plaats komen de bio-aardappelen waar het aantal kopers, in tien jaar, steeg van 9 naar 21 op honderd. Biobrood schommelt rond de 15 kopers op 100 net als vlees. De biovleesvervangers kende een verdubbeling in tien jaar tijd maar blijven nu stabiel op 12 kopers op 100. Onderaan het lijstje staat de gevogeltecategorie met 8 kopers op honderd.

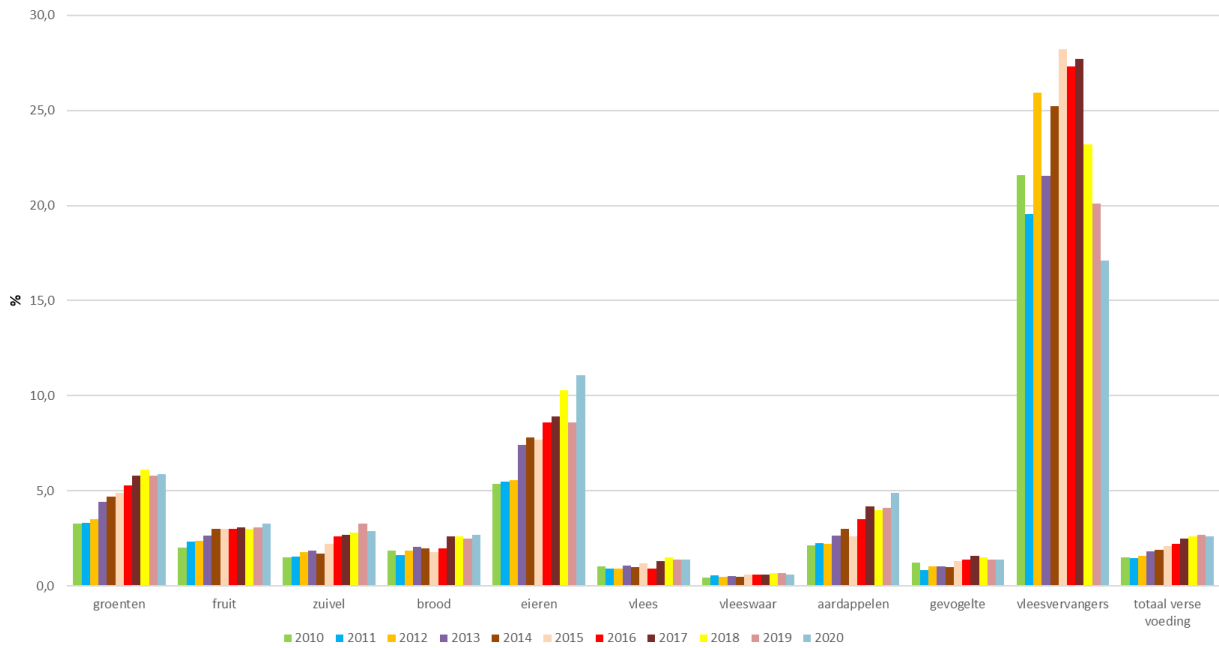

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

Marktaandeel bio varieert sterk van product tot product

Het marktaandeel van de biologische versproducten in Vlaanderen stabiliseert op 2,6%. Het marktaandeel van bio verschilt wel sterk van product tot product. De vleesvervangers hebben met 17% het grootste marktaandeel maar dit aandeel neemt af. Een andere categorie met een hoog bio-aandeel is 'eieren'. Het marktaandeel van bioeieren bedroeg vorig jaar 11,1%. Dit is terug het niveau van 2018 maar het blijft beduidend lager dan in Wallonië (23%). De AGF-categorie heeft ook een hoger bio-aandeel dan gemiddeld namelijk: 5,9% voor groenten, 4,9% voor aardappelen, 3,3% voor fruit. Zuivel en brood hebben een gemiddeld bio-aandeel (2,9% en 2,7%). Gevogelte en vlees presteren met 1,4% onder het gemiddelde. Vleeswaren bengelen achteraan met het laagste bio-aandeel van minder dan 1%.

Evolutie marktaandeel bio van enkele verscategorieën in Vlaanderen

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

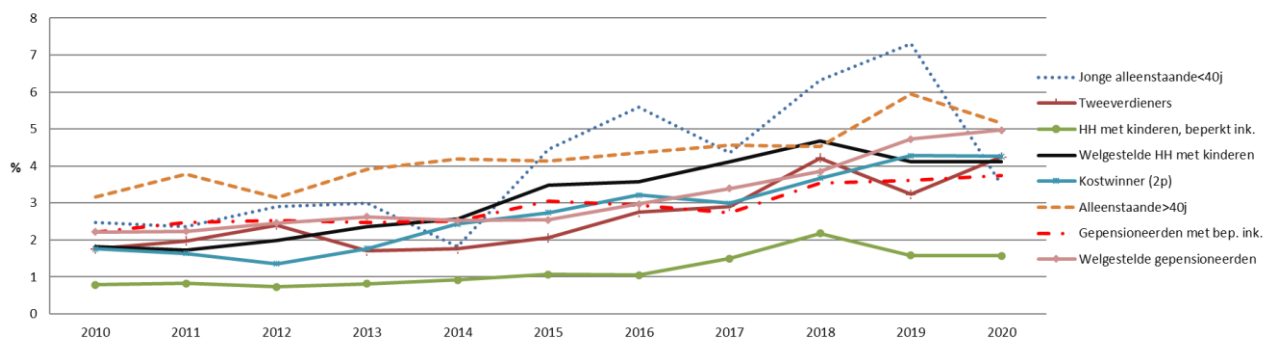
Welgestelde gepensioneerden en welgestelde gezinnen met kinderen zijn belangrijkste groep biokopers

Welk profiel heeft de Belgische biokoper? De oudere alleenstaanden en de welgestelde gepensioneerden hebben met een bio-aandeel dat boven de 5% uitstijgt het hoogste percentage biologische aankopen in hun totale bestedingen aan verse voeding (excl. dranken).

In absolute cijfers zijn de welgestelde gezinnen met kinderen en de welgestelde gepensioneerden de belangrijkste groep biokopers. Samen zijn zij verantwoordelijk voor ruim de helft van de biobestedingen terwijl zij slechts 39% van de bevolking uitmaken. De gezinnen met kinderen met een beperkt inkomen hebben het laagste bio-aandeel (1,6%). Deze bevolkingsgroep heeft zijn bio-aandeel wel verdubbeld sinds 2010. De introductie en de uitbouw van heel wat biocategorieën bij de harddiscounters liggen hier aan de basis. De sterkste toename qua bio-aandeel in de periode 2010-2020 vinden we bij de tweeverdieners en de koppels met één kostwinner.

Marktaandeel bio vers per levensfase in België

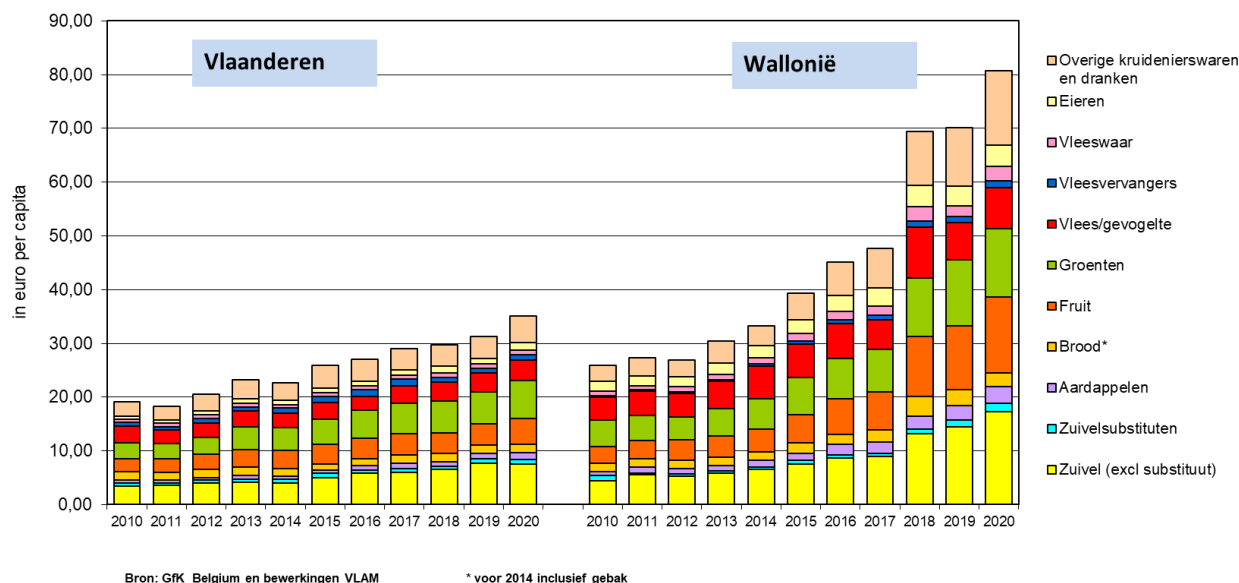
(op basis van aandeel bio in de totale verse voedingsbesteding excl dranken ; Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM)

Biobestedingen per capita in stijgende lijn maar Vlaanderen hinkt achterop

De biobestedingen van verse voeding en dranken in België stegen vorig jaar tot 54 euro per capita. De Waal spendeert zo'n 81 euro aan biologische versproducten hetgeen meer dan dubbel zoveel is dan de Vlaming (35 euro).

Besteding biologische voeding en dranken per categorie en per regio
(in euro per capita op totale bevolking)

Qua besteding per capita staan biozuivel en biogroenten en -fruit zowel in Vlaanderen als in Wallonië bovenaan. De koploper is biozuivel met 7,51 euro per Vlaming gevolgd door de biogroenten met 7,05 euro en fruit met 4,75 euro. Verder volgen vlees/gevogelte (3,93 euro). In Wallonië neemt biofruit (14 euro per capita) een veel grotere hap uit de biobestedingen dan in Vlaanderen. Verder in het rijtje volgen biobrood met 1,53 euro per Vlaming, bio-eieren met 1,44 euro, bioaardappelen met 1,32 euro, biovleesvervangers met 1,01 euro en biozuivelsubstituten met 0,86 euro. De biovleeswaren sluiten de rij met 0,78 euro.

DIS 1 blijft belangrijkste biokanaal

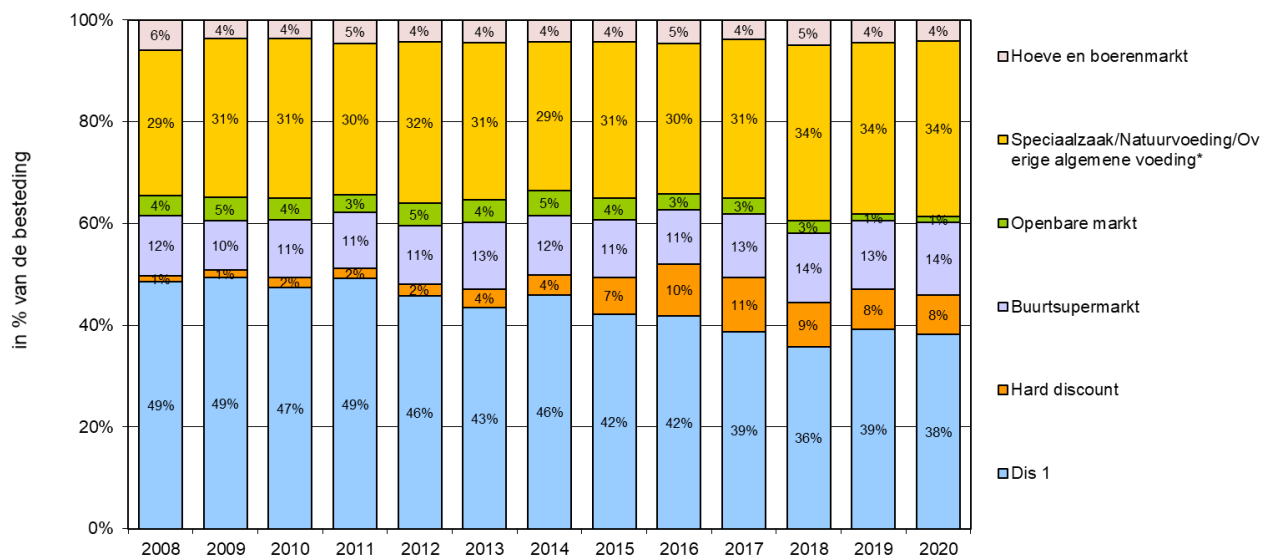
De klassieke supermarkt (Dis 1) blijft het grootste biokanaal met een marktaandeel van 38%. Het gespecialiseerde kanaal (speciaalzaak waaronder bakker en slager/natuurvoedingswinkel/overige algemene voeding waaronder ook bioplanet) komt op de tweede plaats met een aandeel van 34% dicht in de buurt van Dis 1. De buurtsupermarkt blijft het derde belangrijkste kanaal voor biovoeding (14%). De harddiscount en vooral de openbare markt zijn de kleine broertjes in bio en verloren verder terrein.

Qua distributie van bio zijn er enkele verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. In Wallonië staat het gespecialiseerde kanaal sterker en is, in deze regio, zelfs marktleider met 41% marktaandeel voor Dis 1 met 33%. In Vlaanderen is de rechtstreekse verkoop van bio op de hoeve en de boerenmarkt belangrijker dan in Wallonië (7% versus 3%). Verder heeft harddiscount in Vlaanderen een hoger marktaandeel dan in Wallonië (10% versus 6%).

De hoewwinkel en de boerenmarkt zijn de kanalen met het hoogste bio-aandeel. Eén product of vier dat er verkocht wordt is van biologische kwaliteit. Bij de hardcounter vinden we relatief het minst biologische producten terug. Slechts 1,3% is hier van biokwaliteit.

Distributiekanaal biologische voeding en dranken in België

(aandelen op basis van bestedingen)

Dis 1: AH, Alma, Carrefour hyper/GB/market, Champion, Colruyt, Cora, Delhaize De Leeuw, Metro en Red Market
* Bioplanet valt onder 'overige algemene voeding'

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM

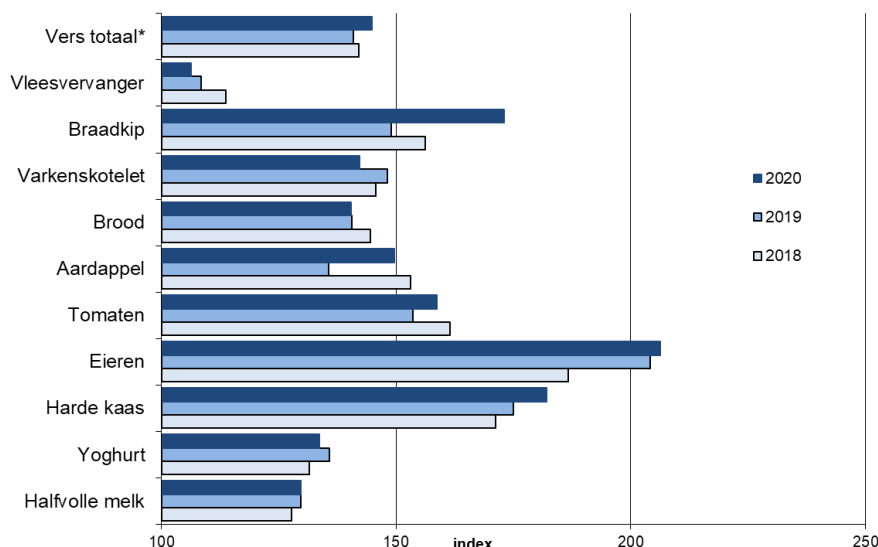
Prijsverschil bio versus gangbaar

Biologische versproducten zijn gemiddeld 45% duurder dan gangbare producten.

Er zijn wel grote verschillen per product. Het grootste verschil is er bij eieren. Een bio-eitje is dubbel zo duur als een standaard scharreleitje. Het kleinste prijsverschil is er bij vleesvervangers. Hier is de biovariant slechts 6% duurder dan het gangbare product en het verschil krimpt.

In 2020 was het prijsverschil ten opzichte van het voorgaande jaar gelijk of groter voor de meeste bioproducten.

Prijsverschil enkele verse bioproducten versus gangbaar in België
(index: gangbaar = 100)

Bron: GfK Belgium en bewerkingen VLAM op basis van productkorf*: melk, karnemelk, room, boter, yoghurt, harde kaas, zuivelsubstituten, vleesvervangers, eieren, agf en brood